

CEMAL MIHÇIOĞLU

HAYATI

Cemal Mihçioğlu, 9 Eylül 1927'de Gaziantep'in Kilis ilçesinde doğdu. İlkokul öğretmenini Hasan Fehmi Mihçioğlu ile Nazmiye Mihçioğlu'nun oğludur. Nüfus kayıtlarında 29 Aralık 1927'de doğduğu yazılıdır. İlk öğrenimini 1938 yılında Artvin'in Ardanuç bucağında Adakale İlkokulu'nda tamamladı, orta öğrenimini 1941 yılında Artvin Ortaokulu ve 1944 yılında Gaziantep Lisesi'nde tamamladı. 1944 yılında girdiği Siyasal Bilgiler Okulu'nu 1948 yılında (Mali Şube) bitirdi.

Zorunlu hizmetle yükümlü olduğu Maliye Bakanlığında 1 yıl stajyer memur olarak çalıştıktan sonra askerlik görevini tamamladı. 1950-1951 yıllarında 6 ay süreyle Çalışma Bakanlığı Ankara Bölge Müdürlüğünde İş Müfettişi Yardımcısı olarak çalıştı.

14/4/1951 günü Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Asistanlığına atandı. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde yaptığı doktora çalışmalarını 1954 yılında sunduğu "*Modern Sanayide Beşeri Münasebetler*" konulu doktora teziyle tamamladı. 29/11/1957'de Siyasal Bilgiler Fakültesi Amme İdaresi (Kamu Yönetimi) Doçentliğine, 29/6/1963'te aynı alanda Profesörlüğe atandı. Doçentlik tezi "*ABD'de Kadroların Sınıflandırılması,*" Profesörlük takdim tezi "*İdari Reform-Belçika Tecrübesi ve Türkiye için Alınacak Dersler*" konusu üzerineydi.

1951-1953 yılları arasında on sekiz ay süreyle ABD Güney Kaliforniya Üniversitesinin Kamu Yönetimi Fakültesinde, 1955-1956 yıllarında on iki ay süreyle New York Üniversitesinin Kamu Yönetimi ve Sosyal Hizmetler Fakültesinde, 1962 yılında beş ay süreyle Belçika'nın başkenti Brüksel'de Uluslararası Yönetim Bilimleri Enstitüsünde, yine o yıl dört ay süreyle Paris'te Direction Generale de l'Administration et de la Fonction Publique'te öğrenim, araştırma, inceleme çalışmaları yaptı.

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünde 1959-1962 yıllarında Öğretim Yetiştirme Şubesi Müdürlüğü, 1965-1968 yıllarında Genel Müdürlük, 1971-1979 yıllarında Milli Prodüktivite Merkezinde Yönetim Teknikleri Danışmanlığı görevlerinde bulundu.

Siyasal Bilgiler Fakültesindeki asıl görevlerine ek olarak başka üniversitelerle yüksek öğretim kurumlarında öğretim görevi yaptı. Bu arada 1958-1959 ile 1959-1960 öğretim yıllarında Orta Doğu Teknik Üniversitesi İdari İlimler Fakültesinde, 1970-1986 yılları arasında Ankara Üniversitesi Eğitim (Bilimleri) Fakültesinde, 1970-1987 yılları arasında Ankara Üniversitesi Basın- Yayın Yüksek okulunda, 1983 yılında bu üniversitenin Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sosyoloji Bölümünde, 1981 ile 1982 yıllarında Trabzon İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinde bir bölümü lisans düzeyinde, bir bölümü lisans üstü düzeyde olmak üzere öğretim görevi yaptı.

Üniversiteye öğrenci kaydı ile sınavla öğrenci seçimi konusunda 1960-1961 öğretim yılında Siyasal Bilgiler Fakültesinde yaptığı yeniden düzenleme çalışmaları, bu konudaki kişisel girişimleri üzerine 1962-1963, 1963-1964 yıllarında Ankara Üniversitesinin bütününe kapsayan, 1965 Şubatında ülkedeki diğer üniversitelerin de katıldığı "merkezi sistem" in kurulmasıyla sonuçlanmış, bu uygulamanın 1964-1965 ile 1965-1966 öğretim yıllarındaki ilk iki yıllık bölümünü kendisi yönetmiştir.

TODAİE Genel Müdürlüğü sırasında Şubat 1967'de yurttaşların yönetimli ilgili sorularını telefonla yanıtlayan İdari Danışma Merkezi'ni kurarak ilk bir yıllık çalışmalarını yakından izleyip bu çalışmaları değerlendiren yayınlar yapmıştır.

Yine TODAİE Genel Müdürlüğü döneminde 1965 yılında başlattığı Kırtasiyecilikle Savaş çalışmaları 1965 Ekiminde kurulan yeni hükümetin izlencesinde yer almış kendisinin bu görevden ayrılmasından sonra da sürdürülen bu çalışmalara 1980 sonrası hükümetlerinin izlencelerinde de yer verilmiştir.

Genellikle kamu yönetimi, görevli (personel) konulan, yönetimde insan ilişkileri, kadro sınıflandırması, yönetimde yeniden düzenleme, verimlilik, yönetimde yöntem iyileştirmeleri, yazçizcilikle savaş, kamusal ilişkiler (halkla ilişkiler), işe giriş yarışma sınavları; DPT, DPD, TODAİE gibi 'Örgütlerin kuruluşlarıyla gelişmeleri; ayrıca Türkçe'nin özleşmesi, özellikle Batı dillerinden dilimize giren terimlere Türkçe karşılıklar bulunması gibi konularda yayınlar yapmıştır. Üçü çeviri olmak üzere yirmi sekiz kitap, çoğu çeviri olmak üzere 104 gazete yazısı, TODAİE Bülteninde büyüklü küçüklü 135 yazı, onu çeviri olmak üzere 117 dergi yazısı, basılı ya da basılı kapak içinde çoğaltma, broşür niteliğinde 6 yayını daha vardır.

İngilizce ve Fransızca bilen Prof. Dr. Cemal Mıhçıoğlu Nurten Mıhçıoğlu ile evliydi. Nurten-Cemal Mıhçıoğlu'nun Umud, Elif, Cem adlı ikisi erkek biri kız üç çocukları vardır. Cemal Mıhçıoğlu 7 Eylül 1996'da Ankara'da vefat etmiştir.

ÖZET

Kamu yönetimi, işlevsel anlamda kamu politikaları belirleme ve uygulama, yapısal anlamda ise devletin örgütsel yapısını ifade eder. Daha önceleri siyaset bilimi altında incelenen kamu yönetiminin ayrı bir disiplin olarak incelenmesini ilk olarak Thomas Woodrow Wilson dile getirmiş, yazdığı *Yönetimin İncelenmesi* isimli makalesiyle kamu yönetiminin ayrı bir disiplin olarak gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Türkiye’de ise Cemal Mihçioğlu kamu yönetimi alanında birçok kez özellikle Türkiye’de çağdaş kamu yönetimi üzerine çalışmalarda bulunmuştur. Çalışmalarının yanı sıra TODAİE’nin başkanlığını yapmıştır ve TODAİE gibi çeşitli örgütlerin kuruluşlarıyla gelişmeleri ayrıca Türkçe’nin özleşmesi, başka dillerden dilimize giren kelimelere Türkçe karşılıklar bulunmasıyla ilgili yayınlar çıkartmıştır.

Bu çalışmada ilk olarak Cemal Mihçioğlu’nun hayatından ve yaptıklarından ardından Cemal Mihçioğlu’nun eserlerinden biri olan Türkiye’de Çağdaş Kamu Yönetimi Öğretiminin Başlangıç Yılları adlı kitabının içinde yer alan konuların genel bir özeti yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE ÇAĞDAŞ KAMU YÖNETİMİ ÖĞRETİMİNİN BAŞLANGIÇ YILLARI

Türkiye'de Çağdaş Kamu Yönetimi Öğretiminin Başlangıç Yılları Cemal Mihçioğlu tarafından 1988 yılında yazılmıştır. Bu kitap Türkiye'de çağdaş kamu yönetimi öğretiminin gerek Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünde uygulamaya dönük bir içerikle, gerek daha geniş bir bakış açısından algılanarak üniversitelerimizde yerleşip yaygınlaşmasında önderlik etmiştir. Bu alandaki ilk gelişmelerin yer aldığı bir dönemi inceleme konusu yapan bu kitap başlıca dört bölümden oluşmaktadır.

1.Bölüm: İLK GELİŞMELER

2.Bölüm: TODAİE'NİN KURULUŞ DÖNEMİ

3.Bölüm: SBF'DE ÇAĞDAŞ KAMU YÖNETİMİ ÖĞRETİMİ

4.Bölüm: TODAİE'NİN EĞİTİM İZLENCELERİ

İLK GELİŞMELER

Türkiye’de çağdaş kamu yönetimi öğretiminin başlamasına yol açan ilk öneriler Türk Hükümeti’nin isteği üzerine Dünya Bankasınca oluşturulan Barker Kurulu’nun 1951 yılında sunduğu yazıda yer almıştır.Bu yazıda üniversitelerde kamu yönetimi bölümünün kurulması önerilirken,diğer yandan kamu yönetimi eğitiminin geliştirilmesi yer alıyordu.Bu önerilerin hayata geçirilmesi için A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi’nden yazarında içinde bulunduğu 5 kişilik grubun eğitim için Amerika Birleşik Devletleri’ne gönderilmesine karar verildi.Birleşmiş Milletler Örgütü ile Türk Hükümeti arasında imzalanan 5 Eylül 1951 günlü teknik yardım ana anlaşmasının uygulanmasına ilişkin 8 Mayıs 1952 günlü,1 sayılı ek anlaşma Türkiye ile Orta Doğu ülkelerindeki kamu görevlilerinin eğitim gereksinimleri için bir enstitü kurulmasına karar verildi.Bu enstitü TODAİE’dir. TODAİE’nin kuruluşunun ardından yürürlüğe girmesi 6 yıl gecikmiştir.Bu süre zarfı içinde Siyasal Bilgiler Fakültesi’ne bağlı olmuştur.Türkiye’deki çeşitli nedenlerden dolayı sürekli olamamıştır.

TODAİE’NİN KURULUŞ DÖNEMİ

Türkiye’deki kamu görevlilerine yönelik çağdaş kamu yönetimi öğretimi 1953 yılının mart ayında Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü’nde başlamıştır.Yabancı uzmanların yönetim konuları üzerinde sundukları bilgiler Amerika Birleşik Devletleri’nde 1 yıl eğitim alan asistanlar tarafından Türkçe’ye çevrilip yeni yönetim kavramlarıyla yöntemleri öğrenci ve öğretim üyelerine tanıtılmıştır.Yönetim olayının tinsel,toplumbilimsel,uygulayım sal yönleri Türkleri insancıl sorunlara ağırlık verdiği için etkilemiştir.1958 yılında enstitünün kurumsallaşması adına kuruluş yasası çıkarılmıştır.

SBF'DE ÇAĞDAŞ KAMU YÖNETİMİ ÖĞRETİMİ

İlk kamu yönetimi bilgileri 1953 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi önderliğinde o dönemde enstitüde görev yapan yabancı bilim adamlarınca okutulmuştur. 1955-1959 yılları arasında konulara görevli yönetimi, örgüt-yöntem gibi yönetimin uzmanlığa giren konuları eklenmiştir. Bunların bir kısmı fakülte'deki öğretim üyeleri tarafından bir kısmı da New York Üniversitesi'ndeki bilim adamları tarafından okutulmuştur. NYU-SBF işbirliği çok önemli yerlere gelmiştir. Örneğin; Amerika'ya genç bilim adamları gönderilerek kurum güçlendirilmiştir.

TODAİE'NİN EĞİTİM İZLENCELERİ

TODAİE'nin uygulayacağı öğretim izlenimleriyle ilgili ilk somut öneriler uluslar arası etüt grubu'nun 6 Eylül 1952 günlü yazısında yazısında yer alır. Tüzel konulara geniş bir biçimde yer verilmiştir. Bu yazıda Kara Avrupa'sı ülkelerinin geleneksel tüzel yaklaşımı ile Amerika'daki tüze dışı yönleri ağırlık verilmiştir. Bu yazı enstitü içi öğretimde gerek orta gerek yüksek öğrenimli kamu görevlilerine eğitim sağlanmasını bunlardan göreve yeni alınacaklar için önerilere yer verilmiştir. TODAİE'nin uyguladığı öğretim izlenimi 5 dönemde incelenebilir.

1.Dönem: Mart-Mayıs 1953 arasında uygulanan deneme dönemidir. Bu dönemde Türkiye'ye yabancı olan tüze dışı, teknik ve insancıl yönleri üzerinde duran konular incelenmiştir.

2.Dönem: 1953-1954 ile 1954-1955 etüt grubu yazısında 4 ayrı uzmanlık alanına göre düzenlenmiş bir öğretim programı öngörülmüş fakat uygulanmamıştır.

3.Dönem: 1955-1956, 1956-1957 ve 1957-1958 yıllarında öğretim 1 yıla indirildi. Hazırlık, asıl öğretim, uygulamalı çalışmalar, bir örnek yarı günlük öğretim uygulanmıştır.

4.Dönem: 1958-1959 öğretim tam günlük yabancı öğrenceler konmuştur.

5.Dönem: 1959-1960 bu dönemin özelliği tüm öğrencilerin yüksek öğrenimli olmalarıyla yetinilmeyip ileriye götürülme koşulu getirildi. Uğraş alanlarında öğretim görmüş öğrenciler için sınırlı bir ölçüde ayrılaştırılması, hazırlık asıl öğretim uygulamalı çalışmanın yeniden getirilmesi yabancı dil eğitiminin kaldırılması ve öğretim saatlerinin sayısının azaltılması bu dönemin özellikleridir.